

DA USTRAJEMO U OTPORU PROTIV ZLA I NEPRAVDE I DA NE ODUSTANEMO OD PRAVA NA SVOJU DOMOVINU U EVROPI

VJERA, NAROD I DOMOVINA: hutbe, govori i intervjui

(Biblioteka Posebna izdanja, knjiga I, Reisu-l-ulema Mustafa Cerić *VJERA, NAROD I DOMOVINA: hutbe, govori i intervjui* / Izdavač: Udruženje ilmije Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, Za izdavača: Muharem Hasanbegović, Redakcija: glavni urednik Aziz Kadribegović, izvršni urednik Dževad Hodžić, Zehra Alispahić, Nedžad Grabus i Amir Hodžić, Recenzenti: prof. dr. Fikret Karčić i prof. dr. Enes Karić, Lektura: Aziz Kadribegović i Isnam Talić, Kaligrafski ispis arapskog teksta: Mustafa Sušić, Likovno rješenje korica i tehničko uređenje: Selma Kukavica, Štampa: BEMUST, Za štampariju: Mesud Smajić)

Knjiga *Vjera, narod i domovina - hutbe, govori i intervjui* reisu-l-uleme dr. Mustafae-fendije Cerića sadrži izbor tekstova koji predstavljaju javne nastupe vrhovnog poglavara Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini u vremenskom rasponu od 1993. do 2002. godine. Knjiga sadrži tri poglavlja. Prvo poglavlje čine hutbe. Najveći dio redovnih hutbi petkom na džumi, koje Reisu-l-ulema drži obično jednom mjesečno u Begovoj džamiji u Sarajevu nalaze se u prvom odjeljku prvog poglavlja knjige. U drugom odjeljku *Hutbi* sadržane su ramazanske hutbe reisu-l-uleme dr. Mustafae-fendije Cerića. U trećem odjeljku prvog poglavlja nalaze se sve bajramske hutbe Reisu-l-uleme. U drugom poglavlju pod naslovom *Govori* sadržani su tekstovi javnih nastupa Reisu-l-uleme u proteklih deset godina u različitim vjerskim, akademskim, kulturnim, političkim i drugim prigodama pred domaćom i svjetskom javnošću.

Treći dio knjige reisu-l-uleme Mustafe Cerića *Vjera, narod i domovina* predstavlja izbor četrdesetak intervjua koje je Reisu-l-ulema dao različitim

domaćim i svjetskim štampanim i elektronskim medijima. Na kraju knjige nalazi prilog pod naslovom *Fotopriča*. Riječ je o 32 stranice fotodokumentacije koja ima za cilj da na neki način kroz izbor fotografija ilustrira aktivnosti, događaje i susrete u kojima je u proteklih deset godina sudjelovao reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić kao i najpoznatije ličnosti koje su zajedno s Reisu-l-ulemom bile sudionici tih aktivnosti, događaja i susreta.

Knjiga *Vjera, narod i domovina - hutbe, govori i intervjui* objavljena je u povodu 120. godišnjice uspostave institucije Reisu-l-uleme i Rijasetu Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini. Ovaj značajni jubilej muslimana Bošnjaka i Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini nije samo povod za objavljivanje knjige hutbi, govora i intervjua reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića. Knjiga je mogla i trebala biti objavljena i da nije kao povod za objavljivanje imala 120. godišnjicu ustanovljenja vjerskog starješinstava bosanskih muslimana i uspostavljanja samostalne Islamske zajednice u

BiH. Sto dvadeset godina samostalnog i modernog institucionalnog okvira normativno i racionalno organizirane Islamske zajednice u BiH na sretnom i dinamičnom spoju i odnosu islamske tradicije i evropskih ustanova predstavlja, s jedne strane, kontekst u kojem valja čitati knjigu reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića i, s druge strane, modernu povijest Bošnjaka i njihovih vjerskih institucija za čije razumijevanje knjiga *Vjera, narod i domovina* predstavlja značajan prilog.

Uspostavom institucije Reisu-l-uleme prije sto dvadeset godina, kada je 17. oktobra 1882. godine austrijski car donio odluku o imenovanju Mustafe Hilmi-efendije Hadžiomerovića, odnosno kada je 15. decembra 1882. godine u sarajevskom Konaku obavljeno ustoličenje prvog reisu-l-uleme, započeo je proces muslimanskog modernog "razvijanja institucija koje bi izvirale iz islamskog učenja, muslimanske historije, posebno osmanlijskog perioda, a koje bi istovremeno odražavale novu realnost uključivanja Bosne i Hercegovine u centralnoevropski geopolitički i kulturni prostor". (Dr. Fikret Karčić, iz *Predgovora* knjizi *Vjera, narod i domovina - hutbe, govori i intervjui*) Na toj modernoj dionici svoje povijesti Islamska zajednica kroz instituciju Reisu-l-uleme prešla je "put od religijskog funkcionera postavljenog od strane nemuslimanskog državnog poglavara da upravlja *kultus prilikama muslimana* do poglavara i vrhovnog muftije Zajednice, simbola jedinstva *dina i ummeta* koga biraju najpozvaniji predstavnici tog ummeta (*ehlul-hall ve-l-akd*), da vodi Zajednicu, slijedeći njen temeljni akt - Ustav - i predstavlja je u zemlji i inozemstvu". (Iz *Predgovora* dr. Fikret Karčića)

Knjiga reisu-l-uleme dr. Mustafe Cerića *Vjera, narod i domovina* predstavlja vjerodostojno svjedočenje sudbine bošnjačkog naroda i Islamske zajednice. Naime, "podnoseći tu svjetovnu povijest ona (Islamska zajednica - op. autora) je povezivala muslimane u njihovoj predanosti Bogu Uzvišenom, približavala ih drugim ljudima i druge ljude njima u zajedničkom dobru, svjedočila i čuvala tradiciju u kojoj se ljudi i narodi odgajaju za život u miru i toleranciji". (Dr. Hilmo Neimarlija, iz pozdravnog govora sa Svečane akademije u povodu 120. godišnjice institucije Reisu-l-uleme i Rijasetu IZ-e u BiH, održane u Sarajevu 21.12.2002. godine) Zapravo, sadržaj knjige najpreciznije pogađa rečenica njenog autora reisu-l-uleme dr. Mustafe

Cerića iz uvodne *Riječi autora* (str. 8): "I baš kao što ova knjiga nosi naslov: *VJERA, NAROD I DOMOVINA*, nastojao sam kroz jasnu riječ i odlučan stav osnažiti vjeru kod naroda da ustraje u otporu protiv zla i nepravde te ohrabriti ga da ne odustane od prava na svoju domovinu u Evropi". Sve ideje, poglede, osjećanja, stavove, mišljenja, odgovore, poruke, tekstove, teme što se nalaze na 658 stranica knjige *Vjera, narod i domovina* ne može se pregledati u ovom prikazu. Knjiga sadrži četrdeset devet hutbi o mnogim važnim vjerskim temama, moralnim, socijalnim i političkim problemima, značajnim događajima u BiH i u Svijetu. U knjizi se nalazi izbor trideset šest govora održanih u najrazličitijim prilikama i o najrazličitijim temama, od ratnih prilika i govora o duhovnoj snazi odbrane, preko govora o sekularizmu pred Vijećem Kongresa bošnjačkih intelektualaca, govora na konstituirajućoj sjednici Sabora IZ-e u BiH, govora pred muftijama i imamima o povijesnom bremenu imameta, predavanja o islamu i građanskim i političkim pravima te univerzalnoj deklaraciji o ljudskim pravima, izlaganja o islamu i evropskom državljanstvu, do onih govora koje je Reisu-l-ulema držao na različitim političkim skupovima ili u vjerskim prigodama kao što je Lejletu-l-kadr ili Nova hidžretska godina, do govora na dženazama srebreničkim šehidima, znamenitim Bošnjacima i zaslužnim pripadnicima Islamske zajednice. U trećem dijelu knjige objavljeno je trideset sedam intervjua koje je Reisu-l-ulema dao *Preporodu, Ljiljanu, Dnevnom avazu, Oslobođenju, Globusu, Deutsche Welleu, Eš-Šerku el-Ewsatu, RTVBIH, FTV, TVSA, Hajatu, OBN-u, NTV 99* i mnogim drugim domaćim i inozemnim medijima. Ali sve te stranice ove knjige ispisane su tekstovima koji vjeru razumijevaju i osjećaju kao dinamičnu moralnu i društvenu borbu za dobro a protiv zla i nepravde i koji narod hrabre da "ne odustane od prava na svoju domovinu".

U najkraćem, izbor hutbi, govora i intervjua sadržan u knjizi *Vjera, narod i domovina* sadrži sve najvažnije poruke koje je u proteklih deset godina reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić kao vrhovni poglavar Islamske zajednice u BiH i iz bosanskog i muslimanskog iskustva jednog burnog vremena i velikih događaja uputio bošnjačkoj, bosanskohercegovačkoj, muslimanskoj i svjetskoj javnosti.

Dževad HODŽIĆ

m

